

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев2 163/2021
30.09.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: др Драгише Б. Слијепчевића, председника већа, Јасмине Стаменковић и др Илије Зиндовића, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., ког заступа пуномоћник Драган Николић, адвокат из ..., против тужене Основне школе „Бранко Радичевић“ Врање, коју заступа пуномоћник Зоран Савић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду и утврђења радног односа, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 2674/2020 од 30.10.2020. године, у седници већа одржаној дана 30.09.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ ревизија тужиоца, изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 2674/2020 од 30.10.2020. године, као неоснована.

Образложење

Пресудом Основног суда у Врању П1 2189/16 од 23.07.2020. године, у ставу првом изреке, поништено је као незаконито решење тужене којим је тужиоцу престао радни однос дана 24.10.2016. године и наложено је туженом да тужиоца врати на радно место које одговара његовој стручној спреми, знању и способностима. У ставу другом утврђено је према туженој да је тужилац у радном односу на неодређено време почев од 24.10.2016. године и да је тужена школа дужна да призна ово право тужиоцу. У ставу трећем обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 2674/2020 од 30.10.2020. године, у ставу првом изреке, преиначена је пресуда Основног суда у Врању П1 2189/16 од 23.07.2020. године тако што је одбијен тужбени захтев тужиоца као неоснован. У ставу другом обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове парничног поступка.

Против наведене другостепене пресуде, којом је преиначена првостепена пресуда, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права и битне повреде одредаба парничног поступка учињене у поступку пред другостепеним судом.

Испитујући побијану другостепену пресуду, у границама ревизијских навода у смислу одредбе члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија тужиоца неоснована.

У поступку доношења другостепене пресуде није учињена битна повреда одредбе парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Ревизијом тужиоца не указује се на друге битне повреде одредаба парничног поступка.

Према утврђењу нижестепених судова, тужилац је засновао радни однос код тужене на одређено време, на основу решења тужене од 07.09.2009. године, на радном месту професора Тужена је дана 18.01.2010. године расписала конкурс за радно место професора ..., након чега је на основу новог решења тужене школе од 19.03.2010. године тужилац примљен у радни однос на одређено време. Тужиоцу је радни однос на одређено време продужава решењима тужене од 20.03.2010. године, 04.11.2010. године и 27.04.2015. године. Даном 25.10.2016. године тужена је донела решење којим је констатовала да тужиоцу престаје радни однос даном 24.10.2016. године истеком рока на који је заснован. Против тог решења тужилац је изјавио приговор, о ком школски одбор није одлучио. Тужба у овој правној ствари поднета је 24.10.2016. године. Тужбом се тражи поништај решења о престанку радног односа и утврђење правне фикције да је тужиоцу радни однос на одређено време прерастао у радни однос на неодређено време почев од 24.10.2016. године.

Одлучујући о тако постављеном тужбеном захтеву, првостепени суд закључује да је тужилац радио без правног основа, након истека времена на који је засновао радни однос па све до тренутка када му је радни однос престао. Обављањем фактичког рада код тужене, тужилац је засновао радни однос на неодређено време у складу са одредбом члана 32. став 1. Закона о раду. У складу са наведеним, првостепени суд усваја тужбени захтев тужиоца.

Другостепени суд налази да је првостепени суд на утврђено чињенично стање погрешно применио материјално право. По становишту другостепеног суда, радни однос на одређено време, сходно одредби члана 132. став 9. Закона о основама система образовања и васпитања, није могао прерасти у радни однос на неодређено време. Из наведених разлога, другостепени суд преиначава првостепену пресуду и одбија тужбени захтев тужиоца као неоснован.

По становишту Врховног касационог суда, правилна је преиначујућа другостепена одлука којом је одбијен тужбени захтев тужиоца као неоснован.

Тужилац је примљен у радни однос на одређено време у Основној школи „Бранко Радичевић“ (овде тужена) на радно место професора Тужилац је примљен у радни однос ради замене одсутног запосленог. Након истека рока за који је тужилац засновао радни однос, тужена је донела решење којим је констатовала да је тужиоцу престао радни однос даном 24.10.2016. године. Одредбом члана 132. став 9. Закона о основама система образовања и васпитања („Сл. гласник РС“, бр.72/2009...62/2016) прописано је да радни однос на одређено време не може да прерасте у радни однос на неодређено време. Тужилац је неспорно био примљен у радни однос на одређено време, ради замене одсутног запосленог, у складу са одредбом члана 132. став 1. тачка 1. истог закона. Радни однос тужиоца заснован је решењем тужене од 07.09.2009.

године, а потом продужаван решењима тужене од 20.03.2010. године, 04.11.2010. године и 27.04.2015. године. Имајући у виду да је Закон о основама система образовања и васпитања *lex specialis* закон у погледу права и обавеза запослених у школи, Врховни касациони суд налази да је правилан закључак другостепеног суда да се у конкретном случају не може применити одредба члана 37. Закона о раду, о фикцији прерастања радног односа на одређено време у радни однос на неодређено време.

Ревизијом тужиоца оспорава се такав закључак другостепеног суда. Истиче се да се у конкретном случају примењује Закон о основама система образовања и васпитања („Сл. гласник РС“, бр.62/2003...101/2005), имајући у виду да је тужилац код тужене засновао радни однос дана 01.09.2009. године. Тада важећи Закон није предвиђао забрану преображаја радног односа на одређено време у радни однос на неодређено време. Имајући у виду да тужена школа није са тужиоцем закључила уговор о раду, тужилац је засновао радни однос на неодређено време даном ступања на рад, у складу са одредбом члана 32. став 2. Закона о раду.

Врховни касациони суд налази да су неосновани изнети ревизијски наводи тужиоца. На спорно правно питање о могућности преображаја радног односа на одређено време у радни однос на неодређено време, примењује се Закон о основама система образовања и васпитања донет 2009. године, на снази од 11.09.2009. године. Наиме, последње решење тужене којим је са тужиоцем заснован радни однос на одређено време, ради замене одсутног запосленог, донето је 27.04.2015. године. Специфичност радног односа на одређено време огледа се у томе што се радни однос фактички заснива изнова сваким појединачним решењем о заснивању радног односа на одређено време. У томе се огледа разлика у односу на радни однос на неодређено време, који је јединствен за све време свог трајања. Како је последње решење којим је тужилац примљен у радни однос на одређено време донето 27.04.2015. године, а решење о престанку радног односа дана 24.10.2016. године, то се извесно на права и обавезе из тог односа примењује Закон о основама система образовања и васпитања из 2009. године. Тај Закон не предвиђа могућност да запослени самим ступањем на рад заснује радни однос на неодређено време, нити могућност да радни однос на одређено време прерасте у радни однос на неодређено време. Стога нема места примени одредби члана 32. и 37. Закона о раду, на које се указује у ревизији тужиоца.

Имајући наведено у виду, Врховни касациони суд одбио је ревизију тужиоца као неосновану, применом одредбе члана 414. став 1. ЗПП.

**Председник већа - судија
др Драгиша Б. Слијепчевића, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић

